

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY
NR IV/206/05
RADY MIEJSKIEJ W LUBAWCE
Z DNIA 28 KWIETNIA 2005

SPIS TREŚCI:

WPROWADZENIE	str. 2
1. STAN ŚRODOWISKA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA	
1.1. Położenie i powiązania z otoczeniem	str. 3
1.2. Środowisko przyrodnicze	str. 3
1.3. Środowisko kulturowe	str. 4
1.4. Sieć osadnicza, ludność i usługi	str. 5
1.5. Gospodarka	str. 6
1.6. Układ drogowy	str. 9
1.7. Uzbrojenie techniczne	str. 9
1.8. Planowanie przestrzenne i strategiczne	str. 11
2. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW POPRAWY STANU GMINY	
2.1. Mocne i słabe strony gminy	str. 12
2.2. Szanse i zagrożenia rozwoju	str. 12
2.3. Obszary poprawy stanu gminy	str. 13
3. ZASADY REALIZACJI ZADAŃ I PROJEKTÓW UJĘTYCH W PLANIE	
3.1. Plan Inwestycyjny na lata 2004-2006	str. 13
3.2. Zarys Wieloletniego Planu Inwestycyjnego na lata 2007-2013	str. 15
4. POWIĄZANIA UJĘTYCH W PLANIE PROJEKTÓW Z INNYMI ZADANIAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY	str. 17
5. ZAKŁADANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ I CELÓW PLANU	str. 17
6. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004-2006	str. 18
7. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU	str. 19
8. MONITOROWANIE, RAPORTOWANIE I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA	str. 19
9. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	str. 20

WPROWADZENIE

Plan Rozwoju Lokalnego dla Miasta i Gminy Lubawka stanowi kompleksowy dokument określający plan działań strategicznych jej władz samorządowych, realizowanych dla uzyskania spójności tej jednostki z otoczeniem oraz równoważenia jej rozwoju wewnętrznego w pierwszych latach członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Plan ten w syntetycznym ujęciu określa stan środowiska, sytuację społeczno-gospodarczą i możliwości poprawy stanu Gminy oraz zestaw zadań służących jej rozwojowi w perspektywie lat 2004-2013, ze szczególnym uwzględnieniem okresu 2004-2006. W Planie przedstawia się spodziewane efekty przyjętych działań i ich wpływ na przebieg procesów rozwojowych Gminy.

Priorytetowe zadania, ujęte w Planie, wiążą się z modernizacją i rozwojem sieci komunikacji i infrastruktury technicznej, poprawą obsługi mieszkańców oraz z rozwojem turystyki i rekreacji na terenie Gminy. Zakres działań związanych z ich realizacją jest zgodny z priorytetami przyjętymi w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego oraz w Programie Restrukturyzacji i Modernizacji Sektora Żywnościowego i Rozwoju Obszarów Wiejskich. Przy uwzględnieniu generalnych założeń w/w Programów jest on zgodny z kierunkami rozwoju wynikającymi z polityk wspólnotowych, dotyczących m.in. polityki równych szans i wspierania zatrudnienia. Plan jest zgodny z wewnętrznymi, podstawowymi dokumentami planowania strategicznego Gminy, tj. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz Strategią rozwoju z 2001 r. oraz Wieloletnim Planem Inwestycyjnym.

Niniejszy Plan ma charakter dokumentu przejściowego, z uwagi na potrzebę zdobycia doświadczeń w zakresie szczegółowego programowania zadań rozwojowych, obejmujących okres lat 2004-2006. Doświadczenia te, służące realizacji polityki spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej Gminy, pozwolą na poszerzenie danych o szkicowo ujętych w niniejszym opracowaniu zadaniach, przyjętych do realizacji i współfinansowania w ramach wsparcia ze strony funduszy Unii Europejskiej w okresie 2004-2006 i 2007-2013.

1. STAN ŚRODOWISKA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

1.1. Położenie i powiązania z otoczeniem

Gmina miejsko-wiejska Lubawka położona jest w Bramie Lubawskiej, dzielącej Sudety na ich części Zachodnią i Środkową. Gmina leży w powiecie kamiennogórskim, w południowej części województwa dolnośląskiego. Sąsiaduje po stronie polskiej z trzema jednostkami: miastem Kowary od północnego zachodu, gminą Kamienna Góra od północy oraz gminą Mieroszów od wschodu, zaś od południa gmina graniczy z Czechami.

Tereny gminy położone są w obrębie terenów prawnie chronionych, istniejących i planowanych do utworzenia w Sudetach Zachodnich. Zachodnia jej część znajduje się na terenie otuliny Karkonoskiego Parku Narodowego, obejmującej Grzbiet Lasocki a także w Obszarze Chronionego Krajobrazu Karkonosze - Góry Izerskie, obejmującym tereny przylegające do w/w Parku Narodowego od Świeradowa do Lubawki. W części wschodniej gminy planuje się utworzenie Parku Krajobrazowego Gór Kruczych i Zaworów. W obrębie gminy, na zboczu Kruczej Skały znajduje się także rezerwat krajobrazowy „Kruczy Kamień”. Gmina posiada atrakcyjne walory turystyczno-krajobrazowe. Przez jej teren przebiegają liczne szlaki turystyczne, w tym poprowadzone przez jej północne tereny dwa tranzytowe: Główny Szlak Sudecki im. Mieczysława Orłowicza i Międzynarodowy Górski Szlak Eisenach – Budapeszt, a także gęstą sieć szlaków rowerowych.

Główną osią komunikacyjną gminy jest droga krajowa Nr 5 relacji Świecie - Poznań – Kamienna Góra - Lubawka – granica Państwa, przebiegająca w kierunku północ – południe. Ważne znaczenie ma także droga wojewódzka Nr 369, relacji przełęcz Kowarska – Lubawka, przebiegająca w kierunku wschód – zachód o ważnym znaczeniu dla wymiany osobowej i towarowej pomiędzy Polską i Czechami. W odległości ok. 2 km od miasta znajduje się drogowe przejście graniczne. Znajduje się tu także kolejowe przejście graniczne (obecnie nieczynne).

1.2. Środowisko przyrodnicze

Pod względem morfologicznym i geologicznym gmina na styku masywów Sudetów Zachodnich i Środkowych zajmuje południowe fragmenty Bramy Lubawskiej i Kotliny Krzeszowskiej oraz Grzbiet Lasocki. Grzbiet ten jako część Karkonoszy zamyka od zachodu tereny gminy, w części środkowej leżą tu Góry Krucze oraz fragment Zaworów, stanowiących północno- zachodni skrawek Gór Stołowych. Najwyższym punktem w gminie jest jeden z wierzchołków Grzbietu Lasockiego, Łysocina, położona w pobliżu Przełęczy Okraj na wysokości 1188 m n.p.m., najniższy punkt gminy o wysokości 470 m znajduje się w Dolinie Bobru w okolicy wsi Błazkowa.

Budowa geologiczna terenów gminy jest zróżnicowana, występują tu osady z epok karbonu, permu (porfiry, tufy, melafiry i piaskowce), mezozoiku (osady kredy, piaskowce ciosowe i margle). Pleistocenyjskie żwiry i piaski tworzą wyższy poziom terasowy Bobru, na dużych powierzchniach pokryty madami gliniasto-pylastymi. Osady holocenyjskie występują w dolinach rzek i cieków w postaci mad piaszczysto-kamienistych i gliniasto-pylastych o miąższości 0,5-1,5m.

Pod względem hydrograficznym gmina leży głównie w dorzeczu rzeki Odry, zaś jej główną osią hydrograficzną jest rzeka Bóbr wraz z dopływami: Świdnikiem, Złotną, Ostreżnikiem, Opawą i Bolchaczną. Drugą ważną osią hydrograficzną jest Zadrna z dopływami. Niewielki obszar (tereny

Uniemyśla i Okrzeszyna), położony na południe od Chełmska Śląskiego leży w zlewni rzeki Upa, prowadzącej w Czechach wody do Łaby, czyli do zlewni Morza Północnego. Na terenie gminy, w dolinie Bobru znajduje się zbiornik wodny „Bukówka”, pełniący funkcję retencyjną, ujęcia wody i rekreacyjną. Zbiornik ten powstał pomiędzy szczytami Zameczek i Zadzerna w latach 1903-05 i pierwotnie piętrzył 2,2 mln m³ wody, chroniąc przed powodzią Lubawkę i Kamienną Górę. Zapora przy zbiorniku została wzmocniona i rozbudowana w latach 1979-89 i obecnie piętrzy on 16,75 mln m³ wody, tworząc sztuczne jezioro o powierzchni ponad 199 ha. Pod względem hydrogeologicznym gmina położona jest na terenie trzech głównych zbiorników wód podziemnych: Zbiornika Karkonosze, Doliny rzeki Bóbr oraz Niecki Wewnętrzno-sudeckiej Krzeszowa.

Obszar gminy należy wg regionalizacji klimatycznej Sudetów A. Schmucka do VI regionu pluwiotermicznego i charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem warunków klimatycznych w zależności od wysokości bezwzględnej i ekspozycji, zwłaszcza w obszarach górskich. Z kolei tereny dolinne Brama Lubawskiej charakteryzują się występowaniem mniejszych ilości opadów, wyższych temperatur średniorocznych, innym rozkładem występowania wiatrów (z dużym udziałem wiatrów na kierunkach północ, południe) oraz małą trwałością pokrywy śnieżnej. Dno tej doliny ma silną kontrastowość termiczną, która charakteryzuje się występowaniem wielodniowych zastoisk zimnego powietrza.

Lasy gminy położone są w VII Sudeckiej Krainie Przyrodniczo – Leśnej i należą do Nadleśnictwa Kamienna Góra (w obrębach Kamienna Góra i Lubawka) oraz fragmentarycznie do Nadleśnictwa „Śnieżka” (w obrębie Kowary). Rozmieszczenie siedliskowych typów lasu warunkują tu istniejące czynniki glebowe i klimatyczne, związane głównie z wysokością n.p.m. Największą powierzchnię (ok. 88% powierzchni leśnej) zajmuje świerk a najczęściej występującą domieszką jest buk (5%), brzoza (ok. 3%) a jodła, sosna i modrzew sudecki są tu rzadkimi gatunkami. Olsza tworzy drzewostany poza kompleksami leśnymi w podmokłych siedliskach, głównie wzdłuż cieków wodnych.

1.3. Środowisko kulturowe

Początki stałego osadnictwa na terenie gminy związane są z jej położeniem przy starym szlaku handlowym, prowadzącym przez Bramę Lubawską z Polski do Czech i na południe Europy i sięgają XIII w. Główną rolę w tym procesie odegrał, leżący obecnie w sąsiedniej gminie Kamienna Góra, prężnie rozwijający się klasztor cystersów w Krzeszowie, założony przez księcia Bolka I Świdnicko - Jaworskiego w roku 1292. Późniejszy rozwój średniowiecznych osad, począwszy od XVI w., związany był tu z rozwojem tkactwa, charakterystycznej dla tych terenów przez wiele następnych lat gałęzi gospodarki. Tereny gminy obfitują w cenne zabytki powstałe w różnych epokach stylowych, znajdują się tu 44 obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków. Ich szczególne nagromadzenie ma miejsce w obrębie zabytkowej starówki w Lubawce i w Chełmsku Śląskim. Interesującymi przykładami budownictwa sakralnego są barokowy kościół p.w. Wniebowzięcia NMP w Lubawce, a także kościół parafialny p.w. Świętej Rodziny w Chełmsku Śląskim, należący do najcenniejszych świątyń barokowych na Dolnym Śląsku. Niepowtarzalny charakter posiada zespół drewnianych domów tkaczy śląskich, tzw. "Dwunastu Apostołów" z 1707 r., znajdujący się w Chełmsku Śląskim, a także znajdujący się tam renesansowy budynek byłej szkoły parafialnej.

Zabytkowy charakter mają układy osadnicze wsi na terenie gminy z zachowanymi wieloma budynkami mieszkalnymi i sakralnymi, wpisanymi do rejestru zabytków. Są one harmonijnie wkomponowane w krajobraz, z zachowanymi historycznymi podziałami pól, pochodzącymi jeszcze często ze średniowiecza, otaczającymi tereny m.in. takich wsi jak m.in. Opawa, Miskowice.

1.4. Sieć osadnicza, ludność i usługi

Układ osadniczy miejsko - wiejskiej gminy tworzy miasto Lubawka i 14 sołectw; są to Błazejów, Błazkowa, Bukówka, Chełmsko Śląskie, Jarkowice, Miskowice, Niedamirów, Okrzeszyn, Opawa, Paczyn, Paprotki, Stara Białka, Szczepanów, Uniemyśl. Największą i najbardziej prężną wsią w gminie jest Chełmsko Śląskie (które utraciło prawa miejskie w 1945r.).

Gmina jest jedną z większych jednostek w regionie pod względem liczby ludności. W końcu roku 2003 gminę zamieszkiwało 12147 osób. Wg danych GUS z 2002 r. (z których w większości pochodzą podawane poniżej dane, część z nich, dla porównania, pochodzi z 1999 r.) mieszkało tu wtedy 11802 osoby (w 1999 r. – 12319). Dawało to gminie 26 lokatę (na 169) w województwie dolnośląskim. Na ogólną liczbę mieszkańców było 6038 kobiet co stanowiło 51,16% ogółu ludności, w tym w mieście mieszkało 6653 osoby tj. ponad połowa (51%) mieszkańców gminy. Na 100 mężczyzn przypadało tu 104,8 kobiet (w mieście 108). W ciągu lat 1999-2003 liczba ludności gminy uległa zmniejszeniu o 172 osoby. Gmina stanowi obszar o średnim stopniu zaludnienia, na 1 km² przypada tu 85,5 osoby (w województwie średnio 145,6 osób).

Na spadek liczby mieszkańców gminy wpływa również ujemne saldo migracji. W 2002 r. odpływ ludności przewyższył jej napływ. Najwięcej osób (108) wyprowadziło się do miast, 55 na wieś a 5 wyjechało za granicę. Sytuacja w stosunku do osób napływających przedstawiała się następująco: z miast na teren gminy przeprowadziło się 61 osób, ze wsi 77 osób, a z zagranicy 2. Przyrost naturalny w 2002 r. w porównaniu do 1999 r. był mniejszy o 12 osób (w 2002 r. wynosił minus 14 osób, w 1999 r. minus 2). W 2002 r. było mniej urodzeń (109) i mniej zgonów (123), w porównaniu do 1999 r. (126 urodzeń, 128 zgonów).

Poza powyższymi danymi demograficznymi istotne są także dane o poziomie wykształcenia mieszkańców gminy. Wśród 10044 mieszkańców powyżej 13 roku życia w 2002 r. było 424 osób z wykształceniem wyższym, 165 z policealnym, 2314 z wykształceniem średnim (z czego ze średnim zawodowym 1816, a ze średnim ogólnym 498), 3115 osoby z zasadniczym wykształceniem zawodowym oraz 3562 z wykształceniem podstawowym. W gminie zgodnie z danymi z 2002 r. na ogólną liczbę ludności gminy (11788), w wieku przedprodukcyjnym było 2683 osób (1435 mężczyzn, 1248 kobiet) tj. 22,7%, w wieku produkcyjnym 7238 (3799 mężczyzn, 3439 kobiet) tj. 61,4%, oraz w wieku poprodukcyjnym 1867 (529 mężczyzn, 1338 kobiet) tj. 15,8%. Na 100 osób w wieku produkcyjnym, przypadało 63 osoby w wieku nieprodukcyjnym. Osób w wieku 65 lat i więcej było w gminie 13,4%.

Łączna ilość mieszkań w gminie w 2002 r. wynosiła 3921 (w 1999 r.- 4042), ich łączna powierzchnia użytkowa obejmowała 246,8 tys.m² (w 1999r.- 236,9 tys.m²). W ilości tej było najwięcej mieszkań prywatnych tj. 1975 (50,4% ogólnej liczby). Mieszkań spółdzielczych było 671 (17,1%), natomiast w dyspozycji gminy pozostawały 1152 mieszkania (29,4%). Znaczna liczba opisywanych mieszkań wybudowana została przed rokiem 1945 - charakteryzuje je wysoki stopień dekapitalizacji. Warunki zamieszkiwania w tych lokalach z powodu braku wyposażenia w odpowiednie sieci, są trudne. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w roku 2002 wynosiła 20,6m² (w 1999 r. - 19,4 m²). Natomiast liczba osób na 1 mieszkanie 3,05 zaś na 1 izbę przypadało 0,9 osoby (w 1999 r. odpowiednio 3,03 i 1,05).

Sieć podstawowych usług na terenie gminy koncentruje się głównie w Lubawce i Chełmsku Śląskim. Miasto Kamienna Góra, leżące nieopodal, w centralnej części powiatu kamiennogórskiego, także oferuje liczne usługi, z których korzystają mieszkańcy gminy. Na terenie gminy w 2002 r. zlokalizowane

były dwa wiejskie ośrodki zdrowia: w Chełmsku Śląskim i Miskowicach oraz 2 przychodnie lekarskie w Lubawce. Apteki znajdowały się w Lubawce i Chełmsku Śląskim. Część społeczności gminy korzysta z usług w zakresie infrastruktury zdrowia w innych wybranych przez siebie ośrodkach powiatu. Łącznie w powiecie kamiennogórskim dostępne są 2 szpitale, 4 przychodnie oraz 5 ośrodków zdrowia, zatrudniające łącznie 81 lekarzy i 9 stomatologów.

W 2002 r. funkcjonowały w gminie 4 szkoły podstawowe (2 w Lubawce, 1 w Chełmsku, 1 w Miskowicach) oraz 2 gimnazja (w Lubawce i Chełmsku). Na początku roku szkolnego 2004/2005 liczba szkół podstawowych zmniejszyła się do 3 (zostały szkoły w Lubawce, Miskowicach i Chełmsku Śląskim). Ogólna liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych w ciągu ostatnich lat znacznie spadała: w 1999 r. było ich razem 1437 (w tym w gimnazjach 195), w 2002 r. wynosiła 1405 uczniów (w tym w gimnazjach 493), w 2004 r. naukę rozpoczęło 1203 uczniów (w tym w gimnazjach 496). W gminie w roku 2002 działają także 3 przedszkola (w tym 2 w mieście i 1 w Chełmsku Śląskim) oraz oddział przedszkolny w Miskowicach.

Na terenie gminy działają: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Kultury Fizycznej w Lubawce, Domy Kultury w Lubawce i w Chełmsku Śląskim, świetlice we wsiach: Błazejów, Błazkowa, Bukówka, Jarkowice, Niedamirów, Opawa, Paprotki i Stara Białka, w sferze kultury Fundacja Kultury Polsko-Czesko-Niemieckiej Dom Trzech Kultur „Parada” w Niedamirowie i Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Chełmska Śląskiego „Tkacze Śląscy”. Gmina posiada 2 placówki biblioteczne (w tym jedną w mieście) - na każdą z nich przypadało średnio 5901 osób. W 2002 r. zgromadzony księgozbiór wynosił ogółem 22,5 tys. woluminów (tj. 1905 woluminów na 1000 osób).

W Lubawce i Chełmsku Śląskim działają Urzędy Pocztowe. W Lubawce ma swą siedzibę Urząd Miasta a także skupia się tu podstawowa sieć handlu i rzemiosła gminy.

1.5. Gospodarka

Gmina miejsko – wiejska ma charakter przemysłowo – rolniczy i turystyczny. Największą liczbę miejsc pracy stwarza tu przemysł, budownictwo i usługi, dość dobrze jest przy tym rozwinięta działalność turystyczna, niewielkie znaczenie ma działalność rolnicza i leśnictwo.

W 2002 r. na terenie gminy było zatrudnionych 1738 osób (w tym w mieście 1437 tj. 82,7% wszystkich zatrudnionych). Wskazać przy tym trzeba, że liczba ta nie obejmuje małych podmiotów gospodarczych, zatrudniających do 9 osób). Wśród w/w liczby zatrudnionych w sektorze publicznym było 625 osób (36%) a w prywatnym 1113 (64%). Z w/w liczby w przemyśle i budownictwie pracowało 1223 osoby (70,4%), w usługach rynkowych 198 (11,4%), w usługach nierynkowych 289 osób (16,6%), zaś w sektorze rolniczym pracowało tylko 28 osób (1,6%). Na 1000 osób przypadało w gminie 147 zatrudnionych, co wskazywało na znaczny, ówczesny stopień bezrobocia. Jego stopa w roku 2002 wynosiła 37,4% (dane te pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego, zgodnie z metodologią którego jako bezrobotne ujmowane są wszystkie osoby pozostające bez pracy, a nie tylko te, które się zarejestrowały) i obejmowała 1812 bezrobotnych (1043 mężczyzn, 769 kobiet, w tym w mieście 1083 osoby). Wśród ogółu bezrobotnych wyższe wykształcenie posiadało 28 osób (1,5%), średnie 481 (26,5%), zasadnicze zawodowe 968 (53,4%) a podstawowe 335 (18,5%). W powiecie kamiennogórskim natomiast zarejestrowana stopa bezrobocia w końcu 2002 r. wynosiła 30,0%, końcu 2003 r. 32,4% a w końcu 2004 r. - 29,7%. Wysokie bezrobocie ulega tu powolnemu zmniejszaniu, na co wpływ ma zarówno tworzenie miejsc pracy jak i przechodzenie części bezrobotnych na emerytury lub renty.

Tereny gminy, obejmujące obszar 13808 ha, zawierają znaczny areal gruntów rolnych i leśnych. W 2003 r. użytki rolne zajmowały tu 6796 ha (w tym: 2683 ha grunty orne, 2261 ha łąki, 1852 ha

pastwiska), a 6059 ha zajmowały lasy. W 1999 r. odpowiednio użytki rolne obejmowały 6838 ha (w tym: grunty orne 2690 ha, łąki 2271, pastwiska 1877 ha) a lasy 5787 ha. Z porównania tych danych wynika, że powierzchnia użytków rolnych w tym okresie zmalała o 42 ha, zaś powierzchnia lasów wzrosła o 272 ha, na co zasadniczy wpływ miało wprowadzenie dolesień na gruntach rolnych, przejętych z Agencji Rolnej Skarbu Państwa przez Lasy Państwowe.

Zgodnie ze spisem powszechnym z 2002 r. w gminie było 726 gospodarstw rolnych (w tym 724 indywidualne), o ogólnej powierzchni 4507 ha. Przeciętna wielkość gospodarstwa wynosiła 6,2 ha (w powiecie 5,8 ha, w województwie 8,2 ha). Wśród w/w gospodarstw powierzchnię do 1 ha posiadało 225 z nich, do 5 ha - 311, powierzchnię od 5 do 10 ha posiadało 85 gospodarstw, 10-15 ha – 42, 15 ha i więcej posiadało 63 gospodarstwa. Najwięcej gospodarstw (536) tj. niemal 74% - posiadało areal do 5 ha. Wśród użytków rolnych, należących do gospodarstw (4191 ha) grunty rolne zajmowały 2014 ha w 2002 r. (48,1%), łąki 1519 ha (36,2%), pastwiska 652 ha (15,6%) a sady 5 ha. Pracujących w wieku 15 lat i więcej wyłącznie lub głównie w swoim gospodarstwie rolnym było 264 osób, w tym osób do lat 29 - 6,2%, a w wieku 65 lat i więcej - 19,7%. Na wspomniane 726 gospodarstw rolnych w roku 2002 działalność wyłącznie rolniczą prowadziło 341 gospodarstw, działalność wyłącznie pozarolniczą prowadziło 59 gospodarstw, działalność rolniczą i pozarolniczą prowadziło 64 gospodarstwa, natomiast działalności rolniczej i pozarolniczej nie prowadziło 262 gospodarstwa. Gleby, które użytkują te gospodarstwa zaliczyć można do średnich i słabych (dominuje IV i V klasa). Występuje tu rolnictwo typowe dla terenów podgórskich tj. hodowla bydła mlecznego i rzeźnego (w 2002 r. obsada bydła na 100 ha wynosiła 35,5 sztuk, co dawało gminie 4 lokatę w województwie). Uprawą zbóż zajmowało się 33,6% gospodarstw a ziemniaków 38,3%. Struktura ta nie uległa w ostatnim czasie większym zmianom.

W obszarze gminy funkcjonują następujące instytucje wspierające rolnictwo:

- Bank Spółdzielczy w Kamiennej Górze, Oddział w Lubawce.
- Europejskie Centrum Ekologicznego Rolnictwa i Turystyki tj. ECEAT Polska w Bukówce,
- Lecznica Weterynaryjna w Lubawce,
- Rejonowy Ośrodek Doradztwa Rolniczego Oddział w Lubawce,
- Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Lubawce,
- Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Bukówce,

Ponadto na terenie Kamiennej Góry funkcjonują instytucje obsługujące także tereny gminy:

- Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z ośrodkiem AiACS,
- Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska",
- Karkonoskie Stowarzyszenie Hodowców Bydła,
- Powiatowa Inspekcja Weterynarii,
- Powiatowe Biuro Dolnośląskiej Izby Rolniczej,
- Rejonowy Ośrodek Doradztwa Rolniczego.
- Składnica Maszyn Rolniczych w Kamiennej Górze,
- Spółdzielnia Mleczarska "KaMos"

Na terenie gminy w 2002r. zarejestrowanych w systemie REGON było 688 podmiotów gospodarczych (w tym 532 zarejestrowanych przez osoby fizyczne), z czego 18 obejmowały sektor publiczny a 670 sektor prywatny. W 1999 r. było ich odpowiednio 641, 501 zarejestrowanych przez osoby fizyczne, działających 16 w sektorze publicznym i 625 w sektorze prywatnym. Podmioty te działały w następujących sektorach gospodarki: przemysł - 88 (12,8%), budownictwo - 72 (10,5%), handel i naprawy - 211 (30,7%), transport gosp., magazynowanie i łączność - 46 (6,7%), obsługa nieruchomości i firm, nauka - 81 (ok. 11,8%), ochrona zdrowia i opieka społeczna - 18 (ok. 2,6%). Do największych podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy zaliczyć należy:

- "APEX" Sp. z o.o. w Chełmsku Śląskim (zakład obróbki drewna),

- "GAMBIT – LUBAWKA", Sp. z o.o. w Lubawce (producent uszczelnień i termoizolacji),
- "MARENGO" Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny w Jarkowicach (producent opakowań plastikowych),
- PAGAZ w Lubawce (hurtownia materiałów budowlanych),
- PBP "BUPRUS" w Lubawce (przedsiębiorstwo budowlano- produkcyjno- usługowe),
- PPH "ANDREX" w Lubawce (producent artykułów spożywczych),
- PPH "KES" w Lubawce (producent chemii gospodarczej),
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej "SANIKOM" Spółka z o.o. w Lubawce,
- R.S. "TEXTILE" s.c. w Lubawce (producent wyrobów odzieżowych).

Ważnym ośrodkiem koncentracji zakładów produkcyjno-usługowych, jest działająca na terenie powiatu Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości, powstała w 1997 r. w ramach której na terenie Lubawki został wydzielony obszar o powierzchni 8,20 ha. Stwarza ona korzystne warunki ekonomiczne dla małych i średnich przedsiębiorstw, które chciały się w jej obszarze ulokować.

W strukturze podmiotów gospodarczych wyraźnie dominują podmioty zajmujące się handlem oraz świadczące usługi bytowe dla mieszkańców gminy. Na jej terenie funkcjonowało w 2002 r. 87 prywatnych sklepów (w 1999 r. - 92) oraz dwie stacje paliw w Lubawce. W 2002 r. w gminie były 2 targowiska stałe w tym 1 w Lubawce. Obsługę ludności gminy pełni w znacznym stopniu miasto Lubawka, gdzie znajdują się instytucje oferujące bogaty zestaw usług, w tym: Bank Spółdzielczy w Kamiennej Górze, Oddział w Lubawce, Agencja banku PKO BP.

Tereny gminy są bardzo atrakcyjne pod względem turystycznym, atrakcyjne jest także jej otoczenie, w tym takie ważne miejscowości turystyczne jak Krzeszów czy też Ardspach (położony po stronie czeskiej). Znajduje się tu wiele cennych obiektów przyrodniczych oraz kulturowych, a działalność w sferze obsługi turystyki jest dość dobrze rozwinięta. Turystykę pieszą, rowerową oraz narciarstwo biegowe można uprawiać na wielu kilometrach oznakowanych szlaków turystycznych i rowerowych oraz duktach leśnych. Gmina posiada również 4 ścieżki dydaktyczne o łącznej długości 38 km, oraz punkt Informacji Turystycznej w Lubawce. Według danych w 2002 r. funkcjonowało tu 14 turystycznych obiektów noclegowych (w tym 4 w mieście), dysponujących 763 miejscami w tym 561 całorocznymi (w 1999r. było 11 obiektów z 479 miejscami w tym 366 całorocznymi). w 2002 r. z noclegów skorzystało 6375 osób w tym 298 z zagranicy. Według danych pochodzących z gminy, w roku 2003 na jej terenie znajdowało się 7 obiektów noclegowych z 544 miejscami, w tym: 4 w Lubawce (razem na 344 miejsca) oraz 1 w Chełmsku Śląskim (na 60 miejsc) i 2 w Jarkowicach (razem na 140 miejsc). Do największych obiektów noclegowych zaliczyć należy: Hotel "Lubawia" w Lubawce, Ośrodek Wypoczynkowy "Lubczyk" w Lubawce, Ośrodek Wypoczynkowy "Modrzew" w Lubawce, Ośrodek TPD w Lubawce, Ośrodek Wczasowy "Dar Bull - Pod Okrajem" w Jarkowicach, Ośrodek Wypoczynkowy "Srebrny Potok" w Jarkowicach, "Szczęśliwa Siódemka" w Jarkowicach", Rezydencja "MDM" w Chełmsku Śląskim. Ilość miejsc noclegowych uzupełniają gospodarstwa agroturystyczne. W gminie działa 13 takich gospodarstw agroturystycznych (2 w Błężewie, 2 w Bukówce, 2 w Jarkowicach, 2 w Niedamirowie, 1 w Opawie, 1 w Paprotkach, 1 w Starej Białce, 2 w Szczepanowie) o łącznej ilości 160 miejsc noclegowych. Rozwojowi gospodarstw agroturystycznych towarzyszy promowanie rolnictwa ekologicznego, czemu sprzyja funkcjonowanie Stowarzyszenia ECEAT - Polska, z siedzibą na terenie gminy – w Bukówce. Na terenie gminy znajdują się także 4 pola biwakowe (3 w Jarkowicach i 1 w Niedamirowie) i stadion sportowy w Lubawce. W Lubawce (na stoku Świętej Góry, 701m n.p.m.) znajduje się też narciarski wyciąg orczykowy (650 m), talerzykowy (100 m), stacja GOPR a na Kruczej Skale skocznia narciarska (ziemna, z punktem krytycznym K=85 m). Baza ta wymaga modernizacji, istnieje tu też wiele niewykorzystanych rezerw terenowych dla rozbudowy bazy turystycznej.

Ważnym elementem gospodarki gminy jest funkcjonowanie samorządu gminnego jako podstawowej jednostki podziału administracyjnego kraju, zarządzanej przez Radę Miejską i jej organ wykonawczy, Burmistrza. Jednostka ta dysponowała w 2002 r. następującym budżetem :

- dochody budżetu wynosiły ogółem 12492,9 tys. zł, w tym dochody własne - 4236,7, subwencje - 6423,4, dotacje z budżetu państwa - 1494,0 tys. zł, ogółem dochody na 1 mieszkańca wynosiły w gminie 1059,71 zł,
- wydatki budżetowe wynosiły ogółem 12705,5 tys. zł w tym majątkowe - 870,4, bieżące - 9528,3, dotacje - 511,7, świadczenia na rzecz osób fizycznych - 1709,1 tys. zł, ogółem wydatki na 1 mieszkańca wynosiły 1076,55 zł, zaś nakłady inwestycyjne 830,4 tys. zł, stanowiąc ok. 6,5% wydatków.

1.6. Układ drogowy

Gmina ma dobrze rozwiniętą sieć dróg publicznych, zwłaszcza w jej części centralnej. Jej główną osią komunikacyjną jest droga krajowa nr 5 Bolków – Lubawka, IV kl. technicznej, przebiegająca przez gminę w kierunku północ – południe, zmodernizowana ostatnio na znacznym odcinku. Ważnym łącznikiem Lubawki z Przełęczą Okraj i Przełęczą Kowarską, prowadzącym do Jeleniej Góry jest droga wojewódzka nr 369. Istniejące na terenie gminy drogi powiatowe i gminne przenoszą ruch lokalny i doprowadzają go do każdej miejscowości. Drogi gminne tworzą układ złożony z 70 odcinków o łącznej długości 29,72 km, z czego 10,67 km obejmuje ulice m. Lubawka. Drogi te nie wymagają zmian w swym przebiegu, poza potrzebą lokalnego poszerzenia szerokości pasa jezdni, wyprostowania łuków poziomych i poprawienia nawierzchni asfaltowych. Na wielu odcinkach drogi te nie spełniają parametrów technicznych. Na terenie gminy są dwie stacje paliwowe, wyspecjalizowana stacja obsługi technicznej pojazdów i wiele drobnych warsztatów naprawczych.

W zasadniczy sposób dostępność komunikacyjną gminy poprawi przewidywana w perspektywie lat 2010 – 2015 realizacja drogi ruchu szybkiego Szczecin – Gorzów Wielkopolski – Legnica – Lubawka (granica państwa) – Praga, łączącej Skandynawię z południem Europy i stanowiącej jeden z głównych korytarzy komunikacyjnych środkowej Europy. Droga ta przebiegać ma przez teren gminy w bezpośrednim sąsiedztwie trasy drogi krajowej nr 5 z odejściem na zachód w sąsiedztwie Lubawki.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa: Nr 299 o państwowym znaczeniu: Marciszów - Kamienna Góra – Lubawka – granica Państwa (nie zelektryfikowana i obecnie zawieszona), posiadająca ważne znaczenie dla aktywizacji gospodarczej całego rejonu, prowadząca do Czech przez graniczne przejście kolejowe w Lubawce.

Gmina graniczy z Republiką Czeską na długości ok. 40 km. Na granicy tej znajdują się następujące przejścia graniczne:

- Lubawka – Kralovec (drogowe z ruchem pieszym, rowerowym, motocyklowym, samochodowym i autobusowym),
- Okrzeszyn – Petrikovice (turystyczne przejście piesze),
- Niedamirów – Zacler (Bobr) (turystyczne przejście piesze).
- Niedamirów – Horni Alberice (turystyczne przejście piesze).

1.7. Uzbrojenie techniczne

Spośród 15 miejscowości na terenie gminy 7 objętych jest bądź w całości, bądź w części zbiorowym systemem zaopatrzenia w wodę, są to: Lubawka, Błazejów, Błazkowa, Bukówka, Chełmsko Śląskie, Paprotki, Stara Białka oraz w części Miskowice. Miejscowości takie jak Jarkowice, w dużej części Miskowice, Opawa, Niedamirów, Okrzeszyn, Paczyn, Szczepanów i Uniemyśl nie są objęte tym

systemem, a w wodę zasilane są z przydomowych studni kopanych, stanowiących indywidualne źródła poboru wody. Największe na terenie gminy ujęcia wody to:

- w Lubawce (3 studnie głębinowe przy al. Wojska Polskiego o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych 130 m³/ godz.
- w Błężewie (ujęcie powierzchniowo-drenażowe o wydajności 720,0 m³/d),
- w Miskowicach (ujęcie brzegowe potoku Złotna o wydajności 85,0 m³/d),
- w Paprotkach (ujęcie drenażowe, którego wydajność wynosi 43,2 m³/d).

Długość wodociągowej sieci rozdzielczej w gminie w 2002 r. wynosiła 43,7 km, sieci tranzytowej 6,3 km, a przyłączy 14,3 (w 1999r. odpowiednie dane wynosiły 43,7 km sieci rozdzielczej, 6,3 km sieci tranzytowej, 14,0 km przyłączy) zaś w 2004r. 54,1 km sieci rozdzielczej, 6,3 km tranzytowej i 25,4 km przyłączy. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych wyniosło 2700 m³ (w 1999r.- 3573 m³)

Ze względu na istniejące ukształtowanie terenu obszar gminy podzielony został na 2 zlewnie z rejonowymi oczyszczalniami ścieków, obejmujące Lubawkę i jej otoczenie oraz wieś Chełmsko Śląskie z otoczeniem. Planuje się wyodrębnienie 3 zlewni dla miejscowości Uniemyśl - Okrzeszyn z lokalizacją oczyszczalni w Okrzeszynie. Tylko część terenów gminy jest skanalizowana, kanalizacji nie posiadają wsie: Paprotki, Niedamirów, Opawa, Paczyn, Błężów, Błazkowa, Stara Białka, Okrzeszyn, Szczepanów, Uniemyśl. Głównym obiektem gospodarki wodno-ściekowej gminy jest oczyszczalnia w Lubawce o przepustowości 4875 m³/d. Oczyszczalnia ta oprócz ścieków z miasta Lubawka przyjmuje też ścieki ze wsi: Jarkowice, Miskowice, Bukówka. W gminie funkcjonuje także oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna w Chełmsku Śląskim o przepustowości 550 m³/d, obsługująca część tej miejscowości, dowożone tam są też ścieki z nie skanalizowanej jeszcze części wsi oraz z Błężowa, Uniemyśla i Okrzeszyna. Długość rozdzielczej sieci kanalizacyjnej w gminie w 2002 r. wynosiła 43,2 km (w 1999 r.- 38,5 km) a połączeń do budynków 11,1 km (w 1999r.- 6,6 km); w 2004r. odpowiednie wielkości wynosiły 45,8 km oraz 19,5 km. Ścieków odprowadzanych do oczyszczalni w Lubawce było w 2002r. 708913 m³, a w Chełmsku 178460, w 2004r. liczby te wynosiły odpowiednio 741000 i 160000 m³.

Tereny gminy zaopatrywane są w gaz z rejonu Kamiennej Góry poprzez gazociąg wysokiego ciśnienia, prowadzący do Lubawki. Poza miastem mieszkańcy gminy nie korzystają z gazu przewodowego. Niektóre gospodarstwa domowe posiadają gaz propan – butan w butlach do przygotowania posiłków i ogrzewania mieszkań. Długość sieci gazowej w gminie w 2002 r. wynosiła 17,9 km (w tym w mieście 14,3) a połączenia do budynków 422 km (wszystkie w mieście). Odbiorców gazu było 2115 (wszyscy w mieście) (w 1999r. - 2083) a zużycie gazu wynosiło 6990 m³.

Stan wyposażenia budynków mieszkalnych i mieszkań w instalacje w 2002 r. przedstawiał się jak niżej:

- na ogólną ilość budynków 1183 - zwodociągowanych było 1146 (w tym 277 z wodociągów lokalnych), skanalizowanych 1141 (w tym 486 z odprowadzaniem ścieków do urządzeń lokalnych), gaz z sieci miało 505 budynków a centralne ogrzewanie 742 (732 z sieci lokalnej),
- na ogólną ilość mieszkań 3921 (w tym w mieście 2347) - zwodociągowanych było 3773 (w tym 614 z wodociągu lokalnego), skanalizowanych 3630 (w tym 1048 z odprowadzaniem ścieków do urządzeń lokalnych), gaz z sieci miało 2095 mieszkań a z butli 1144 mieszkania, zbiorcze centralne ogrzewanie miało 713 mieszkań (w tym w mieście 581), indywidualne centralne ogrzewanie miało 1865 mieszkań (w tym w mieście 968) natomiast piece ogrzewały 1326 mieszkań (w tym w mieście 768).

Źródłem zasilania w energię elektryczną odbiorców gminy jest GPZ 110/20 kV w Kamiennej Górze, oraz stacje trafo włączone w lokalny elektroenergetyczny system zasilania. System ten pokrywa

w zupełności zapotrzebowanie na energię elektryczną istniejących odbiorców komunalno-bytowych i przemysłowych gminy Lubawka. Sieć rozdzielcza średniego napięcia pracuje na napięciu 20 kV, wykonana jest głównie jako napowietrzna, częściowo jako kablowa.

Odpady komunalne z terenu gminy składowane są na wysypisku w Lubawce o powierzchni 9 ha, administrowanym przez PGK SANIKOM Sp. z o.o. Wysypisko w Lubawce posiada uregulowany stan formalno-prawny, powinno być jednak zmodernizowane, aby spełniało odpowiednie warunki ochrony środowiska.

1.8. Planowanie przestrzenne i strategiczne

Gmina posiada Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego uchwalone przez Radę Gminy w 1999r., określające zasady prowadzenia polityki przestrzennej na jej terenie w długoletniej perspektywie. Studium to nie będąc tzw. przepisem gminnym nie stanowi podstawy do wydania decyzji administracyjnych. Studium składa się z dwóch zasadniczych części:

- uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego,
- kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz zasad realizacji polityki przestrzennej oraz części graficznej.

Studium to jest dokumentem w pełni aktualnym. Gmina posiada także, co wyróżnia ją zdecydowanie na tle innych gmin Dolnego Śląska aktualny plan miejscowy obejmujący cały jej obszar.

Drugim ważnym dokumentem planowania strategicznego gminy jest opracowana w 2001 r. Strategia Rozwoju Gminy Lubawka. Określa się w niej m.in. trzy następujące cele strategiczne rozwoju:

- wysoki poziom aktywności gospodarczej,
- wysoki poziom warunków życia mieszkańców,
- wysoka jakość środowiska naturalnego.

W/w celom podporządkowanych jest 12 celów operacyjnych, tj.:

- aktywizacja lokalnej, małej i średniej przedsiębiorczości (głównie w zakresie turystyki i rekreacji) oraz podniesienie zewnętrznej atrakcyjności inwestycyjnej gminy,
- dostosowanie lokalnego systemu szkolnictwa do aktualnych i przyszłych potrzeb rynku pracy oraz podniesienie jakości kształcenia,
- likwidacja przyczyn i skutków patologii społecznych,
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej (przede wszystkim komunikacyjnej i wodno-kanalizacyjnej),
- ochrona środowiska naturalnego,
- poprawa warunków funkcjonowania rolnictwa,
- rozwój materialnej bazy sportu i rekreacji,
- rozwój systemu mieszkalnictwa,
- rozwój współpracy międzysamorządowej (w tym transgranicznej),
- stworzenie bazy materialnej lokalnej działalności kulturalnej,
- zapewnienie akceptowanego przez społeczeństwo poziomu podstawowej opieki zdrowotnej, socjalnej i pomocy społecznej,
- zmniejszenie poziomu bezrobocia.

Realizacja przyjętych w strategii celów operacyjnych ma polegać na zrealizowaniu w wieloletniej perspektywie 26 zadań, wskazanych do realizacji w 3 strefach:

- gospodarczej,
- społecznej,
- środowiskowej.

2. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW POPRAWY STANU GMINY

2.1. Mocne i słabe strony gminy

W Strategii Rozwoju Gminy Lubawka określone zostały atuty i szanse jej rozwoju, co pozwala na wskazanie następujących mocnych stron gminy i w przeciwieństwie do nich słabych stron.

Mocne strony	Słabe strony
1. Położenie przy głównym, międzynarodowym szlaku komunikacyjnym i przy granicy z Czechami. 2. Dobra jakość środowiska przyrodniczego. 3. Znaczne zasoby surowcowe. 4. Wysokie walory krajobrazowo – przyrodnicze. 5. Wysokie walory środowiska kulturowego. 6. Wysokie walory turystyczne i położenie w sąsiedztwie atrakcyjnych polskich i czeskich ośrodków turystycznych i czasowych. 7. Dobra możliwość rozwoju rolnictwa ekologicznego i lokalnej przedsiębiorczości. 8. Chłonny rynek pracy i możliwości wprowadzenia nowych inwestycji. 9. Atrakcyjny rynek zbytu i możliwość handlu z Czechami. 10. Znaczne postępy w poprawie stanu zwodociągowania i kanalizacji.	1. Duża stopa bezrobocia. 2. Niepełne wyposażenie wszystkich miejscowości w sieci infrastruktury technicznej. 3. Dysproporcje w rozwoju miasta i terenów wiejskich. 4. Wysoki stopień dekapitalizacji zabudowy. 5. Mała aktywność społeczeństwa i niski stopień jego przedsiębiorczości. 6. Małe postępy w restrukturyzacji terenów przemysłowych. 7. Niewystarczająca w stosunku do potrzeb baza noclegowo – gastronomiczna. 8. Dysponowanie ograniczonymi środkami na cele inwestycyjne.

2.2. Szanse i zagrożenia rozwoju

W pracach nad Strategią Rozwoju Gminy Lubawka wskazane zostały w szerokim ujęciu szanse jej rozwoju, które przedstawia się poniżej w zsyntetyzowanym ujęciu, zaś obok zagrożenia rozwoju, wynikające z analizy możliwości przewyższenia w/w słabych stron gminy.

Szanse	Zagrożenia
1. Możliwości aktywizacji Gminy, związane z budową drogi szybkiego ruchu i wykorzystaniem istniejących przejść granicznych 2. Możliwość rozwoju wyspecjalizowanych form turystyki, agroturystyki, turystyki górskiej, rekreacji weekendowej i możliwości rozbudowy bazy turystycznej. 3. Możliwość aktywizacji wybranych form produkcji rolnej. 4. Możliwości wykorzystania atrakcyjnych warunków stwarzanych dla inwestorów w ramach działania oddziału Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości. 5. Możliwości rozwoju nowych form wspierania małej przedsiębiorczości. 6. Wykorzystanie zewnętrznych środków finansowych. 7. Wykorzystanie możliwości współpracy transgranicznej m.in. w ramach Euroregionów Nysa i Glacensis.	1. Powolny przyrost miejsc pracy i utrzymywanie wysokiej stopy bezrobocia. 2. Wysoka konkurencyjność innych ośrodków turystyczno-wypoczynkowych w sąsiedztwie gminy. 3. Oddalanie w czasie decyzji dotyczących budowy drogi ruchu szybkiego. 4. Brak pewności co do pozyskania zewnętrznego wsparcia finansowego. 5. Utrzymywanie się niskiego udziału wsparcia budżetu gminy przez dochody państwa.

2.3. Obszary poprawy stanu gminy

Wskazanie obszarów poprawy stanu gminy winno być zgodne z wyodrębnionym w Strategii jej rozwoju układem celów operacyjnych. Spośród ich pełnego zestawu, przedstawionego wyżej w rozdziale 1.8. dla wyznaczenia szczegółowych zadań, przyjętych do realizacji w niniejszym Planie, wskazuje się następujące obszary związane z odpowiednimi celami operacyjnymi:

- ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- modernizacja i rozbudowa układu komunikacji,
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej,
- rozwój materialnej bazy sportu i rekreacji.

Zawężenie pola możliwych obszarów poprawy stanu gminy, jakie przyjęto wyżej, wiąże się z realnymi możliwościami budżetowymi gminy i możliwościami pozyskania zewnętrznego wsparcia.

3. ZASADY REALIZACJI ZADAŃ I PROJEKTÓW UJĘTYCH W PLANIE

3.1. Plan Inwestycyjny na lata 2004-2006

Niniejszy plan inwestycyjny obejmuje zadania ujęte w gminnym Wieloletnim Programie Inwestycyjnym, przyjętym na lata 2005-2006, oraz dodatkowe zadania inwestycyjne:

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Nakłady ogółem (w tys. zł)	Uwagi
a. zadania związane z rozwojem komunikacji				
	<u>Modernizacja dróg gminnych :</u>			
1.	Droga gminna w Błażejowie (0,942 km)	2004	171,0	
2.	Droga gminna w Bukówce (0,4 km)	2004	94,3	
3.	Lubawka ul. Jagiellońska (0,2 km)	2004	68,2	
4.	Lubawka ul. Mickiewicza, łącznik do Szymrychowskiej, pl. Kościelny, Kościuszki, Ogrodowa, Krótka (razem 1,23 km),	2005	289,0	
5.	Lubawka ul. Boczna, Anielewicza (0,86 km),	2006	400,0	
6.	droga gminna w Bukówce wzdłuż Bobru 116142D (0,9 km),	2006	190,0	
7.	droga gminna 116138 D w Opawie i 116139D w Szczepanowie - 1,2km	2005	251,0	
8.	116145 D Chelmsko Śl. - ul. Kolonia (0,26 km)	2006	85,0	
9.	116151 D Chelmsko Śl. -ul. Podhalańska (1,05 km)	2006	204,0	

b. zadania związane z modernizacją i rozbudową infrastruktury technicznej				
1.	<u>Wodociągowanie wsi:</u> Budowa wodociągu z ujęciem wody dla wsi Miskowice – Jarkowice,	2005-6	5568,0	do ukończenia w 2007 r. do ukończenia w 2007 r.
2.	Budowa wodociągu z ujęciem wody dla wsi Opawa – Niedamirów,	2005-6	2674,9	
3.	Opracowanie dokumentacji technicznej dla wsi: Szczepanów, Uniemyśl, Okrzeszyn, Paczyn,	2006	130,0	
4.	<u>Kanalizacja sanitarna:</u> Budowa kanału sanit. z przykanalikami Lubawka ul. Świerczewskiego	2004	128,5	do ukończenia w 2007 r. do ukończenia w 2007 r. do ukończenia w 2007 r.
5.	Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Błażkowa i Stara Białka	2004- 6	7830,0	
6.	Budowa kanalizacji z oczyszczalnią ścieków we wsi Okrzeszyn	2004-6	2909,1	
7.	Sieć kanalizacyjna Lubawka ul. Lipowa, Celna, Nowa Kolonia, Brzozowa	2004-6	1994,1	
8.	Dokumentacja techniczna z pozwoleniem na budowę kanalizacji wsi: Jarkowice (część), Niedamirów, Opawa	2005	28,4	
9.	<u>Gospodarka odpadami:</u> Rozbudowa i modernizacja wysypiska odpadów w Lubawce	2006	15000,0	do ukończenia do 2008 zadanie realizowane przez SANIKOM Sp. z o.o.
c. zadania związane z rozwojem materialnej bazy sportu, turystyki i rekreacji				
1.	Budowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjno - sportowej we wsi Opawa (boisko do piłki nożnej, siatkowej, tenisa ziemnego, parking, sanitariaty, plac zabaw dla dzieci, amfiteatr)	2004-5	114,0	do kontynuacji z 2004 r.
d. Zadania związane z obsługą mieszkańców				
1.	Adaptacja budynku b. Klubu "Watra" na obiekt użyteczności publicznej	2005-6	800,0	
2.	Modernizacja budynku po zakładach „Gambit” w Miskowicach na świetlicę	2005-6	200,0	

3.2. Zarys Planu Inwestycyjnego na lata 2007-2013

W ujęciu takim samym, jak dla Planu Inwestycyjnego na lata 2004-2006 zostały przyjęte projekty rozwojowe ujęte w poniższym zarysie Planu Inwestycyjnego na lata 2007-2013. Przy ich wytypowaniu kierowano się następującymi przesłankami:

- projekty (zadania) winny być kontynuacją wcześniej podjętych działań,
- powinny przyczyniać się one do poprawy warunków życia mieszkańców i wzrostu poziomu gospodarczego gminy,
- być zgodne z wybranymi celami operacyjnymi rozwoju gminy, wskazanymi w Strategii Rozwoju Gminy.

Niniejszy zarys planu inwestycyjnego będzie uszczegółowiany w ramach sporządzania kolejnych Wieloletnich Programów Inwestycyjnych, stanowiących załączniki do kolejnych uchwał budżetowych w ramach tzw. planowania kroczącego.

Lp	Zadanie
a. zadania związane z ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego	
1.	Rewitalizacja zieleni na terenie gminy
2.	Wsparcie rewitalizacji obiektów zabytkowych
b. zadania związane z modernizacją i rozwojem układu komunikacji	
	<u>Modernizacja dróg gminnych</u>
1.	116136 D Niedamirów - przez wieś i do byłej strażnicy WOP (1,60 km)
2.	116149 D Chełmsko Śl. - ul. Matejki (0,50 km)
3.	116150 D Chełmsko Śl. - ul. Ogrodowa (0,14 km)
4.	116152 D Chełmsko Śl. - ul. Starorynkowa (0,11 km)
5.	116153 D Chełmsko Śl. – część Rynku (0,25 km)
6.	116154 D Chełmsko Śl. - ul. Młyńska (0,10 km)
7.	116155 D Chełmsko Śl. - ul. Pocztowa (0,12 km)
8.	116157 D Lubawka - ul. Kamiennogórska (0,45 km)
9.	116158 D Lubawka - ul. Plac Wolności (0,20 km)
10.	116159 D Lubawka - ul. Al. Wojska Polskiego (0,25 km)
11.	116160 D Lubawka - ul. Kościuszki (0,30 km)
12.	116164 D Lubawka - ul. Piastowska (0,07 km)
13.	116171 D Lubawka – ul. Pocztowa (0,12 km)
14.	116165 D Lubawka - ul. Łączna (0,08 km)
15.	116174 D Lubawka - ul. Browarna (0,11 km)
16.	116175 D Lubawka - ul. Potokowa (0,16 km)
17.	116177 D Lubawka - ul. Wiejska (0,20 km)
18.	116178 D Lubawka - ul. Cmentarna (0,33 km)
19.	116181 D Lubawka - ul. Drzymały (0,18 km)
20.	116182 D Lubawka - ul. Sienkiewicza (0,13 km)
21.	116183 D Lubawka - ul. Długosza (0,06 km)
22.	116185 D Lubawka - ul. Sportowa (0,20 km)
23.	116186 D Lubawka - ul. Celna (0,75 km)
24.	116189 D Lubawka - ul. Polna (0,12 km)
25.	116190 D Lubawka - ul. Nadbrzeżna (0,45 km)
26.	116191 D Lubawka - ul. Szeroka (0,08 km)

27.	116201 D Lubawka - ul.40-lecia WOP (0,24 km)
28.	ul. Graniczna, Węglowa, Wąska w Lubawce (0,50km)
29.	ul. Brzozowa w Lubawce (1,25 km)
30.	Budowa ciągu pieszego z Lubawki do przejścia granicznego
31.	ul. Celna w Lubawce (0,75 km)
32.	ul. Drzymały w Lubawce (0,19 km)
33.	oświetlenie wybranych odcinków ulic i dróg
34.	Lubawka ul. Torowa (0,35 km)
35.	Lubawka ul. Zakopiańska (0,28 km)
c. zadania związane z modernizacją i rozwojem infrastruktury technicznej	
<u>Wodociągowanie wsi:</u>	
1.	Budowa wodociągu z ujęciem wody dla wsi Miskowice – Jarkowice,
2.	Budowa wodociągu z ujęciem wody dla wsi Opawa – Niedamirów,
3.	Budowa wodociągu dla wsi: Szczepanów, Uniemyśl, Okrzeszyn, Paczyn,
<u>Budowa kanalizacji dla wsi i części m. Lubawka:</u>	
4.	Budowa kanalizacji sanitarnej dla wsi Błażkowa i Stara Białka
5.	Budowa kanalizacji z oczyszczalnią ścieków we wsi Okrzeszyn
6.	Sieć kanalizacyjna Lubawka ul. Lipowa, Celna, Nowa Kolonia, Brzozowa
7.	Budowa kanalizacji dla wsi Jarkowice
8.	Budowa kanalizacji dla wsi Opawa,
9.	Budowa kanalizacji dla wsi Niedamirów
10.	Budowa kanalizacji dla wsi Szczepanów,
11.	Budowa kanalizacji dla wsi Uniemyśl,
12.	Budowa kanalizacji dla wsi Paczyn,
13.	Budowa kanalizacji dla wsi Błażejów,
14.	Budowa kanalizacji w Lubawce - ul. Nadbrzeżna, Zakopiańska, Podlesie
<u>Inne zadania:</u>	
15.	Wsparcie gazyfikacji Chełmska Śl.
16.	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci
17.	Rozbudowa i modernizacja wysypiska odpadów w Lubawce
18.	Wspieranie rozwoju proekologicznych systemów grzewczych w gminie
19.	Uzbrojenie terenów Strefy Ekonomicznej w Lubawce
d. zadania związane z rozwojem materialnej bazy sportu, turystyki i rekreacji	
1.	Rozwój systemu transgranicznych pieszych i rowerowych szlaków turystycznych,
2.	Wielojęzyczne oznakowanie tras turystycznych,
3.	Zagospodarowanie niewykorzystywanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (w tym basenu) i modernizacja istniejących,
4.	Zagospodarowanie zbiornika wodnego „Bukówka”,

e. zadania związane z obsługą mieszkańców	
1.	Adaptacja dworca kolejowego w Lubawce,
2.	Adaptacja przemysłowych budynków w Lubawce,
3.	Zagospodarowanie rynku oraz otoczenia „Domów Tkaczy Śląskich” w Chelmsku Śl.,
4.	Podniesienie poziomu estetyki obiektów publicznych i prywatnych
5.	Kompleksowa restrukturyzacja komunalnych zasobów mieszkaniowych
6.	Modernizacja Domu Kultury w Lubawce i świetlic wiejskich

Ze względu na brak przygotowanych dokumentacji i bliższego rozeznania zakresu prac związanych z realizacją w/w zadań, nie wskazuje się ich szacunkowych kosztów, zakładając ich określenie w ramach opracowania szczegółowych projektów.

4. POWIĄZANIA UJĘTYCH W PLANIE PROJEKTÓW Z INNYMI ZADANIAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY

Ujęte w niniejszym planie projekty są powiązane z następującymi głównymi przedsięwzięciami inwestycyjnymi oraz instytucjonalnymi realizowanymi lub planowanymi do realizacji przez inne podmioty na terenie Gminy:

- rozbudowę systemu terenów chronionych w obszarze Sudetów Zachodnich (realizowaną przez Wojewodę Dolnośląskiego),
- aktywizację i wprowadzeniem nowych inwestorów w obszarze działania Specjalnej Kamiennogórskiej Strefy Ekonomicznej (realizowanym przez Zarząd Strefy),
- budowę nowego przebiegu drogi krajowej nr 5 (realizowaną przez Generalną Dyрекcję Autostrad i Drog Krajowych – Oddział we Wrocławiu),
- modernizację i przebudowę układu dróg wojewódzkich i powiatowych (realizowanymi przez Zarząd Drog Wojewódzkich i Starostwo Powiatowe w Kamiennej Górze).

5. ZAKŁADANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ I CELÓW PLANU

W ramach wdrożenia Planu przewidziane do realizacji są projekty o charakterze inwestycyjnym, których celem jest poprawa stanu gminy w obszarach wskazanych w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym na lata 2004-2006 i w zarysie w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym na lata 2007-2013. Wskaźnikami finalnego osiągnięcia tych celów, czyli pełnej realizacji w/w projektów będą:

- wskaźniki produktu - odnoszące się do rzeczowych efektów działalności i liczone w jednostkach materialnych,
- wskaźniki rezultatu - odpowiadające bezpośrednim efektom wynikającym z wdrożenia projektów,
- wskaźniki oddziaływania - obejmujące ocenę konsekwencji realizacji projektów, wykraczających poza natychmiastowe ich efekty.

Podstawowe wskaźniki produktu -w odniesieniu do inwestycji drogowych to m.in.:

- długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg,
 - liczba wybudowanych i zmodernizowanych skrzyżowań,
 - liczba wybudowanych i zmodernizowanych obiektów mostowych,
 - liczba wybudowanych i zmodernizowanych poboczy,
 - długość wybudowanych i zmodernizowanych chodników,
 - liczba wybudowanych i zmodernizowanych punktów oświetleniowych,
- oraz wskaźniki rezultatu:

- powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów,
 - natężenie ruchu na drodze,
 - nośność wybudowanego lub zmodernizowanego obiektu,
 - liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej,
- i wskaźniki oddziaływania:
- nakłady na bieżące utrzymanie i naprawy dróg,
 - liczba pojazdów korzystających z dróg,
 - cena gruntów na obszarze otaczającym wybudowane drogi,
 - liczba nowych miejsc pracy w obszarze oddziaływania zrealizowanego projektu.

Podstawowe wskaźniki produktu w odniesieniu do inwestycji w strefie uzbrojenia technicznego to:

- długość wybudowanej i zmodernizowanej sieci wodociągowej,
- długość wybudowanej i zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej,
- liczba zmodernizowanych systemów ciepłowniczych.

oraz wskaźniki rezultatu:

- liczba gospodarstw domowych/ budynków podłączonych do sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej,
- liczba osób korzystających z sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej,

i wskaźniki oddziaływania:

- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej,
- liczba gospodarstw domowych/ budynków obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków,
- wykorzystywana moc przerobowa zmodernizowanej oczyszczalni ścieków.

Podstawowe wskaźniki produktu w odniesieniu do inwestycji związanych z budową i remontami obiektów mieszkalnych, usługowych, administracyjnych i obsługi turystyki to m.in.:

- powierzchnia zmodernizowanej zabudowy,
- powierzchnia budynków poddanych termoizolacji.

oraz wskaźniki rezultatu:

- liczba nowych miejsc pracy powstała w wyniku realizacji projektów turystycznych, kulturalnych oraz administracyjnych.

i wskaźniki oddziaływania:

- liczba korzystających z nowych ofert programowych w zakresie kultury i turystyki,
- liczba korzystających ze zmodernizowanych obiektów,
- liczba turystów w obszarze oddziaływania projektów związanych z rozwojem turystyki i rekreacji.

6. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004-2006

Plan finansowy przedstawiony poniżej w syntetycznym ujęciu dla okresu 2004 – 2006r. i w układzie dziedzin przyjętych w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym - został sporządzony jako podsumowanie przyjętych w tym Programie planowanych nakładów inwestycyjnych. W planie finansowym określone zostały przewidywane proporcje pomiędzy środkami własnymi a środkami innymi, jakie złożą się na nakłady finansowe do realizacji zadań ujętych w poszczególnych dziedzinach. Środki inne pochodzić będą z funduszy strukturalnych, o które ubiegać się będzie gmina, wykorzystując możliwości stworzone przez Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego oraz inne programy operacyjne, które stanowią narzędzia realizacyjne dla Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004-2006. Szczegółowe warunki ubiegania się o środki wsparcia w ramach programów określone są w dokumentach wdrażających te programy.

Lp	Dziedziny	Nakłady w tys. zł	2004		2005		2006	
			środki własne	środki inne	środki własne	środki inne	środki własne	środki inne
1.	zadania związane z modernizacją i rozbudową układu komunikacji	1732,4	191,7	121,7	373,0	167,0	509,0	370,0
2.	zadania związane z modernizacją i rozbudową infrastruktury technicznej	12700,5	181,1	119,0	394,6	181,8	3112,4	8711,6
3.	zadania związane z rozwojem materialnej bazy sportu, turystyki i rekreacji	114,0	24,1	21,9	47,1	20,9	-	-
4.	zadania związane z obsługą mieszkańców	1.000,0	0	0	400,4	45,0	499,6	55,0

7. SYSTEM WDRAŻANIA PLANU

Plan Rozwoju Lokalnego stanowi lokalny komponent Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, zaś system jego wdrażania jest zgodny z systemem wdrażania tego programu. Zakłada się, że funkcję Instytucji Zarządzającej i Koordynującej realizację Planu będzie pełnił Burmistrz przy pomocy odpowiednich komórek organizacyjnych Urzędu Miasta. Zakres jego zadań obejmie m.in.:

- zapewnienie zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowania Rozwoju Gminy i programów wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, respektowania zasad konkurencji, ochrony środowiska,
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu,
- przygotowanie rocznych raportów na temat stopnia wdrażania Planu,
- dokonanie oceny projektów rozwojowych, wskazanych w Planie po ich zrealizowaniu.

Instytucja Zarządzająca i Koordynująca realizację Planu odpowiedzialna będzie za:

- opracowanie i składanie wniosków,
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i odpowiednimi zapisami ustalonymi w Planie,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

Plan uchwalony zostanie uchwałą Rady Miejskiej. Wprowadzanie zmian w Planie wymaga zmiany tej uchwały. Instytucja Zarządzająca i Koordynująca realizację Planu odpowiedzialna za wdrażanie Planu jest zobowiązana do przedstawiania raz w roku sprawozdań z jego realizacji Radzie Miejskiej. Plan ma charakter ramowy i może być aktualizowany z roku na rok, przy uwzględnieniu możliwości budżetowych gminy i możliwości uzyskania wsparcia z funduszy strukturalnych UE.

8. MONITOROWANIE, RAPORTOWANIE I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Instytucja Zarządzająca i Koordynująca realizację Planu Rozwoju Lokalnego dla prowadzenia skutecznego monitorowania wydatków wspólnotowych, zgodnych z założeniami Planu, wskaże pracownika Urzędu monitorującego wydatki i efekty rzeczowe, związane z realizacją projektów ujętych w Planie. Do jego zadań będzie należało m.in.:

- gromadzenie danych, sprawdzanie i kontrola wydatków w układzie poszczególnych funduszy strukturalnych,
- rozpatrywanie kryteriów wyboru operacji finansowych związanych z konkretnymi projektami oraz zachowanie oddzielnego systemu rachunkowości dla środków wspólnotowych albo odpowiednich kont dla wszystkich transakcji związanych z tą pomocą,
- sprawdzanie postępów osiągania założonych celów i rezultatów wdrażania Planu na podstawie określonych wskaźników,
- rozpatrywanie propozycji Instytucji Zarządzającej ZPORR na szczeblu wojewódzkim odnośnie poprawek w sposobie zarządzania i wdrażania pomocy.

Przy monitorowaniu realizacji zadań ujętych w Planie wykorzystywane będą wskaźniki opisane w rozdz. 5 Planu. Wyniki monitorowania będą prezentowane na stronie internetowej gminy oraz w lokalnych mediach dla promowania postępów w realizacji Planu. W ramach promowania Planu wdrażania systemu komunikacji społecznej w nawiązaniu do zaleceń określających obowiązki beneficjentów uzyskanego wsparcia ze środków funduszy strukturalnych UE będą przyjęte następujące działania:

- na stronie internetowej gminy prezentowany będzie Plan Rozwoju Lokalnego,
- zostaną przygotowywane specjalne publikacje na temat uzyskania wsparcia dla projektów rozwojowych bądź też innych wydarzeń związanych z ich realizacją,
- partnerzy społeczni i opinia publiczna będą informowani o możliwościach, jakie stwarzają fundusze strukturalne dla realizacji projektów ujętych w planie,
- miejsca realizacji projektów będą oznakowane w specjalny sposób z wyeksponowaniem odpowiedniego logo.

9. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego m. i gm. Lubawka, przyjęty uchwałą nr XXXIX/239/2001 Rady Miejsko Gminnej z dn. 30.08.2001 r.;
2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Lubawka, przyjęte uchwałą nr XVIII/114/99 Rady Miejsko Gminnej z dn. 28.12.1999 r.;
3. Strategia Rozwoju Gminy Lubawka, przyjęta uchwałą Rady Miasta i Gminy w dn. 14.09.2001r.;
4. Wieloletni Program Inwestycyjny Gminy Lubawka na lata 2004-2006, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w dn. 09.02.2004;
5. Wybrane materiały informacyjne Urzędu Miejskiego w Lubawce;
6. 2002 Podstawowe Informacje ze Spisów Powszechnych, Gmina Miejsko - Wiejska Lubawka, Urząd Statystyczny, Wrocław 2002;
7. 2003 Rocznik Statystyczny Województwa Dolnośląskiego, Wojewódzki Urząd Statystyczny, Wrocław 2003;
8. Rolnictwo w Województwie Dolnośląskim w 2003 roku, Wojewódzki Urząd Statystyczny, Wrocław 2004;
9. Rowerem przez powiat kamiennogórski, Agencja Pro-Fot, Lubawka 2003;
10. Powiat kamiennogórski, przewodnik, turystyka wiejska, Agencja Pro-Fot, Lubawka 2003
11. Ścieżki przyrodnicze w gminie Lubawka, Agencja Pro-Fot, Lubawka 2003

Charakterystykę stanu gminy opracowano z wykorzystaniem informacji zawartych w w/w materiałach, zwłaszcza w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy. Układ opracowania przyjęty został na podstawie zaleceń zawartych w Załączniku nr 8 do Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego z 2004 r. i dostosowany do potrzeb gminy. Podstawowe dane odnoszące się do charakterystyki stanu gminy pochodzą z dostępnych materiałów statystycznych z 2002 r. i są w części porównane ze stanem z 1999 r.